

**ADVANCED GCE
LATIN**

Literature 3 (Commentary and Essay)
CICERO and OVID

WEDNESDAY 18 JUNE 2008

2484

Morning
Time: 1 hour 45 minutes

Additional materials (enclosed): None

Additional materials (required):
Answer Booklet (16 pages)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Write your name in capital letters, your Centre Number and Candidate Number in the spaces provided on the Answer Booklet.
- Read each question carefully and make sure you know what you have to do before starting your answer.
- Write your answers in the separate Answer Booklet provided.
- Answer **two** questions from Section A and **one** question from Section B.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks for each question is given in brackets [] at the end of each question or part question.
- Each question is marked out of 40, including 4 marks for quality of written communication.
- The total number of marks for this paper is **120**.

This document consists of **7** printed pages and **1** blank page.

Answer **two** questions from Section A **and one** question from Section B.

Section A

Answer any **two** questions.

You may, if you wish, answer both questions on the same author.

Group A: Non-Historical Prose Author

1 Answer the questions on the following passage:

quod Amerinis usque eo visum est indignum, ut urbe tota fletus gemitusque fieret. etenim multa simul ante oculos versabantur: mors hominis florentissimi Sex. Roscii crudelissima, filii autem eius egestas indignissima, cui de tanto patrimonio praedo iste nefarius ne iter quidem ad sepulcrum patrium reliquisset, bonorum emptio flagitiosa, possessio, furta, rapinae, donationes. nemo erat, qui non ardere illa omnia 5
mallet quam videre in Sex. Roscii, viri optimi atque honestissimi, bonis iactantem se ac dominantem T. Roscium. itaque decurionum decretum statim fit, ut decem primi proficiscantur ad L. Sullam doceantque eum, qui vir Sex. Roscius fuerit, conquerantur de istorum scelere et iniuriis, orent, ut et illius mortui famam et filii innocentis 10
fortunas conservatas velit. atque ipsum decretum, quaeso, cognoscite. DECRETUM DECURIONUM. legati in castra veniunt. intellegitur, iudices, id quod iam ante dixi, imprudente L. Sulla scelera haec et flagitia fieri. nam statim Chrysogonus et ipse ad eos accedit et homines nobiles adlegat, ab iis qui peterent ne ad Sullam adirent, et omnia Chrysogonum, quae vellent, esse facturum pollicerentur. usque adeo autem 15
ille pertimuerat, ut mori mallet quam de his rebus Sullam doceri. homines antiqui, qui ex sua natura ceteros fingerent, cum ille confirmaret sese nomen Sex. Roscii de tabulis exempturum, praedia vacua filio traditurum, cumque id ita futurum T. Roscius Capito, qui in decem legatis erat, adpromitteret, crediderunt: Ameriam re inorata reverterunt. ac primo rem differre cotidie ac procrastinare isti coeperunt, deinde aliquanto lentius nihil agere atque deludere, postremo, id quod facile intellectum 20
est, insidias vitae huiusce Sex. Roscii parare, neque sese arbitrari posse diutius alienam pecuniam domino incolumi obtinere.

Cicero, *Pro Roscio Amerino* 24–26

- (a) *quod Amerinis ... conservatas velit* (lines 1–10): how does Cicero's language bring out the impact of the crime on the citizens of Ameria? [18]
- (b) *legati ... incolumi obtinere* (lines 11–22): in what ways does Cicero make his portrayal of Chrysogonus and Roscius Capito so hostile? [18]

[Quality of Written Communication: 4]

[Total = 36 + 4 = 40]

Group A: Non-Historical Prose Author

2 Answer the questions on the following passage:

cum Ameriae Sex. Roscii domus, uxor liberique essent, cum tot propinqui cognatique optime convenientes, qua ratione factum est ut iste tuus cliens, sceleris tui nuntius, T. Roscio Capitoni potissimum nuntiaret? occisus est a cena rediens: nondum lucebat, cum Ameriae scitum est. quid hic incredibilis cursus, quid haec tanta celeritas festinatioque significat? non quaero, quis percusserit: nihil est, Glaucia, quod metuas; non excutio te, si quid forte ferri habuisti, non scrutor; nihil ad me arbitror pertinere: quoniam, cuius consilio occisus sit, inuenio, cuius manu sit percussus, non laboro. unum hoc sumo, quod mihi apertum tuum scelus resque manifesta dat: ubi aut unde audivit Glaucia? qui tam cito scivit? fac audisse statim: quae res eum nocte una tantum itineris contendere coëgit? quae necessitas eum tanta premebat, ut, si sua sponte iter Ameriam faceret, id temporis Roma proficisceretur, nullam partem noctis requiesceret? etiamne in tam perspicuis rebus argumentatio quaerenda aut coniectura capienda est? nonne vobis haec, quae audistis, cernere oculis videmini, iudices? non illum miserum, ignarum casus sui, redeuntem a cena videtis? non positas insidias? non impetum repentinum? non versatur ante oculos vobis in caede Glaucia? non adest iste T. Roscius? non suis manibus in curru conlocat Automedontem illum, sui sceleris acerbissimi nefariaeque victoriae nuntium? non orat ut eam noctem pervigilet, ut honoris sui causa laboret, ut Capitoni quam primum nuntiet?

quid erat, quod Capitonem primum scire voluerit? nescio, nisi hoc video, Capitonem in his bonis esse socium; de tribus et decem fundis tres nobilissimos fundos eum video possidere. audio praeterea non hanc suspicionem nunc primum in Capitonem conferri: multas esse infames eius palmas, hanc primam esse tamen lemniscatam, quae Roma ei deferatur; nullum modum esse hominis occidendi, quo ille non aliquot occiderit, multos ferro, multos veneno.

Cicero, *Pro Roscio Amerino* 96–100

- (a) *cum Ameriae ... requiesceret* (lines 1–12): how do Cicero's language and choice of detail make this passage an effective attack upon Glaucia? [18]
- (b) *etiamne ... veneno* (lines 12–25): how does Cicero make his argument dramatic and forceful in these lines? [18]

[Quality of Written Communication: 4]

[Total = 36 + 4 = 40]

Group D: Non-Epic Verse Author

3 Answer the questions on the following passage:

quid mihi, Livor edax, ignavos obicis annos ingeniique vocas carmen inertis opus, non me more patrum, dum strenua sustinet aetas, praemia militiae pulverulenta sequi nec me verbosas leges ediscere nec me ingrato vocem prostituisse foro?	5
mortale est, quod quaeris, opus; mihi fama perennis quaeritur, in toto semper ut orbe canar. ...	
Varronem primamque ratem quae nesciet aetas aureaque Aesonio terga petita duci?	10
carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti, exitio terras cum dabit una dies; Tityrus et fruges Aeneiaque arma legentur, Roma triumphati dum caput orbis erit;	15
donec erunt ignes arcusque Cupidinis arma, discentur numeri, culte Tibulle, tui; Gallus et Hesperii et Gallus notus Eois, et sua cum Gallo nota Lycoris erit.	20
ergo cum silices, cum dens patientis aratri depereant aevo, carmina morte carent: cedant carminibus reges regumque triumphi, cedat et auriferi ripa benigna Tagi.	25
vilia miretur vulgus; mihi flavus Apollo pocula Castalia plena ministret aqua, sustineamque coma metuentem frigora myrtum atque a sollicito multus amante legar.	30
pascitur in vivis Livor; post fata quiescit, cum suus ex merito quemque tuetur honos: ergo etiam cum me supremus adederit ignis, vivam, parsque mei multa superstes erit.	30

Ovid, *Amores* I. 15, 1–8, 21–42

- (a) *quid mihi ... canar* (lines 1–8): what is the tone of this opening section of the poem and how is it achieved? [9]
- (b) *Varronem ... Lycoris erit* (lines 9–18): how does Ovid use variation in the way he refers to the poets in this list? [9]
- (c) *ergo cum ... superstes erit* (lines 19–30): show how the conclusion to this poem is firm, confident and emphatic. [18]

[Quality of Written Communication: 4]

[Total = 36 + 4 = 40]

Group D: Non–Epic Verse Author

4 Answer the questions on the following passage:

iam super oceanum venit a seniore marito
 flava pruinoso quae vehit axe diem.
 quo properas, Aurora? mane: sic Memnonis umbris
 annua sollemni caede parentet avis.
 nunc iuvat in teneris dominae iacuisse lacertis; 5
 si quando, lateri nunc bene iuncta meo est.
 nunc etiam somni pingues et frigidus aer,
 et liquidum tenui gutture cantat avis.
 quo properas ingrata viris, ingrata puellis?
 roscida purpurea supprime lora manu. 10
 ante tuos ortus melius sua sidera servat
 navita nec media nescius errat aqua;
 te surgit quamvis lassus veniente viator
 et miles saevas aptat ad arma manus;
 prima bidente vides oneratos arva colentes, 15
 prima vocas tardos sub iuga panda boves.
 ...
 invida, quo properas? quod erat tibi filius ater,
 materni fuerat pectoris ille color.
 Tithono vellem de te narrare liceret:
 femina non caelo turpior ulla foret. 20
 illum dum refugis, longo quia grandior aevo,
 surgis ad invisas a sene mane rotas;
 at si quem manibus Cephalum complexa teneres,
 clamares 'lente currite, noctis equi.'
 cur ego plectar amans, si vir tibi marcet ab annis? 25
 num me nupsisti conciliante seni?
 aspice quot somnos iuveni donarit amato
 Luna, neque illius forma secunda tuae.
 ipse deum genitor, ne te tam saepe videret,
 commisit noctes in sua vota duas. 30
 iurgia finieram. scires audisse: rubebat,
 nec tamen adsueto tardius orta dies.

Ovid, *Amores* I. 13 1–16, 31–48

- (a) *quo properas ... boves* (lines 3–16): how does Ovid as lover make these lines a lively complaint to Aurora? [18]
- (b) *invida ... orta dies* (lines 17–32): how do Ovid's choice of detail and his language make the end of this poem clever and amusing? [18]

[Quality of Written Communication: 4]

[Total = 36 + 4 = 40]

Section B

Answer **one** question. Each question carries 40 marks.

In answering the essay questions in this Section, candidates are expected to be familiar with the following parts of the text, whether read in Latin or English:

Cicero, *Pro Roscio Amerino* 15–29, 62–75, 79–88, 92–104, 109–115
Ovid, *Amores* I. 1–7, 9, 11–15.

- 1 How effectively does Cicero use the *Pro Roscio Amerino* to display his talents as an orator?
- 2 'Ovid is so light-hearted that he should not be considered a real "love-poet" at all.' Discuss.

Copyright Acknowledgements:

Q.1 & Q.2 Cicero, *Pro Roscio Amerino* 24–26, 96–100 © E H Donkin, Cicero: *Pro Roscio Amerino*, Bristol Classical Press.
Q.3 & Q.4 Ovid, *Amores* I. 15. 1–8, 21–42, 13. 1–16, 31–48 © J. Barsby, *Ovid: Amores 1*, Bristol Classical Press.
Texts reproduced by kind permission of Gerald Duckworth & Co. Ltd, www.duckw.com.

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (OCR) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.